

Obsah

Předmluva	VII
Seznam použitých zkratk	IX

Část I. Výklad problematiky zajištění v České republice

Kapitola 1. Zástavní právo jako zajišťovací instrument

I. Úvodem	3
II. Z historie	5
III. Nejvýznamnější právní normy obsahující současnou úpravu zástavního práva	7
1. Občanský zákoník	7
2. Obchodní zákoník	8
3. Zákon o cenných papírech	10
4. Zákoník práce	11
5. Zákon o správě daní a poplatků	11
6. Celní zákon	12
7. Občanský soudní řád	12
8. Zákon o konkursu a vyrovnání	12
9. Zákon o vlastnictví bytů	13
10. Zákon o ochranných známkách (zák. č. 137/1995 Sb.)	14
11. Letecký zákon (zák. č. 49/1997 Sb.)	14
12. Zákon o námořní plavbě (zák. č. 61/1952 Sb.) ...	14
13. Zákon o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (zák. č. 576/1990 Sb.)	14
14. Zákon o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem (zák. č. 265/1992 Sb.)	15
IV. Základní charakteristika, subjekty, funkce a způsoby zřízení zástavního práva	15
1. Zástavní právo jako právo věcné	15
2. Subjekty zástavního práva	18
2.1 Zástavní věřitel a zástavce	18
2.2 Obligační dlužník	18
2.3 Zástavní dlužník	18

Obsah

2.4	Obligační dlužník a zástavce	19
2.5	Osoba mající právo hospodaření k zastavované věci, jež je v majetku státu, jako zástavce	19
3.	Vztah zástavního práva k dlužnickému závazku	20
3.1	Pohledávka jako předpoklad vzniku zástavního práva	20
3.2	Zástavní pohledávky	20
3.3	Změny v obsahu závazků zajištěných zástavním právem	21
3.4	Subsidiarita zástavního práva	23
3.5	Akcesorita zástavního práva	23
3.6	Promlčení zástavního práva	26
4.	Funkce zástavního práva	26
4.1	Zajišťovací a uhrazovací funkce	26
4.2	Doložka o propadnutí zástavy	27
5.	Vznik zástavního práva obecně	27
5.1	Základní předpoklady vzniku	27
5.2	Modus zástavního práva	30
5.3	Zástavní právo a hypoteční zástavní list	30
6.	Definice zástavy	31
6.1	Hodnoty k zastavení	31
6.2	Součást a příslušenství zástavy	33
6.3	Majetkové hodnoty nepodléhající výkonu rozhodnutí	33
6.4	Obchodní podíl na s. r. o.	34
7.	Zánik zástavního práva	34
7.1	Zánik zajištěné pohledávky	34
7.2	Zánik zástavy	35
7.3	Složení ceny zastavené věci zástavcem	36
7.4	Vzdání se zástavního práva zástavním věřitelem	37
7.5	Uplynutí času, na který bylo zástavní právo zřízeno	37
7.6	Další případy zániku zástavního práva	37
V.	Druhy zástavních práv	38
1.	Rozdělení podle důvodu jejich vzniku	38
1.1	Formy zřízení zástavního práva	38
1.2	Pořadí zástavních práv	38
1.3	Zákonná zástavní práva	39
1.4	Soudcovské zástavní právo	40

Obsah

1.5	Zákonné zástavní právo v daňové oblasti	40
1.6	Zákonné zástavní právo celní	41
1.7	Zákonné zástavní právo k nemovitosti bytového družstva	42
2.	Zástavní právo k věcem movitým	42
2.1	Definice věcí movitých	42
2.2	Vznik zástavního práva	42
2.3	Vyznačení na zástavě	44
3.	Zástavní právo k věcem nemovitým	45
3.1	Definice věcí nemovitých	45
3.2	Pozemky a stavby	45
3.3	Pozemky	47
3.4	Stavby	48
3.5	Katastr nemovitostí	48
3.6	Rozestavěné stavby	51
4.	Zástavní právo k pohledávkám	52
4.1	Pohledávka jako předmět zástavy	52
4.2	Vznik zástavního práva k pohledávce	53
4.3	Povinnosti podlužníka	54
4.4	Věc jako předmět plnění pohledávky	55
4.5	Bonita pohledávky	55
4.6	Zánik zástavního práva k pohledávce	56
5.	Zástavní právo k ochranné známce	56
5.1	Pohledávky odvozené od osobních práv	56
5.2	Zástavní právo k ochranné známce	56
5.3	Ochranná známka jako zástava	57
5.4	Obsah zástavní smlouvy	57
5.5	Úprava realizace zástavního práva	58
5.6	Zánik zástavního práva	58
6.	Zástavní právo k obchodnímu podílu	59
6.1	Otázka zřízení zástavního práva	59
6.2	Obchodní podíl jako předmět zástavy	59
6.3	Úskalí zřizování zástavního práva k obchodnímu podílu	60
7.	Zástavní právo k peněžním prostředkům	61
7.1	Vznik pohledávky na výplatu peněz	61
7.2	Zřízení zástavního práva	61
7.3	Realizace zástavního práva	62
8.	Zástavní právo k cenným papírům	63
8.1	Úprava zastavení cenných papírů	63

Obsah

8.2 Zánik zástavního práva	66
8.3 Realizace zástavního práva	66
VI. Realizace zástavního práva	67
1. Realizace zástavního práva podle ustanovení o soudním výkonu rozhodnutí – tzv. „exekuci“ ...	68
1.1 Exekuční titul	68
1.2 Zástavní a obligační dlužník	71
1.3 Způsoby výkonu rozhodnutí	74
1.4 Soudní výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí	76
1.5 Soudní výkon rozhodnutí prodejem spoluvlastnického podílu	82
1.6 Soudní výkon rozhodnutí prodejem věcí movitých	82
1.7 Soudní výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky	84
1.8 Soudní výkon rozhodnutí postižením jiného majetkového práva	85
1.9 Nařízení prodeje zástavy soudem	85
2. Realizace zástavního práva mimo soudní exekuci .	86
2.1 Realizace zástavního práva prodejem zástavy ve veřejné dražbě	87
2.2 Realizace zástavního práva přímým prodejem zástavním věřitelem – tzv. „z volné ruky“	91
3. Realizace zástavního práva v konkursu	94
3.1 Postavení zástavních věřitelů	94
3.2 Uspokojení pohledávek	95
3.3 Pohledávka za třetí osobou	96

Kapitola 2. Převod práva jako zajišťovací instrument

I. Zajištění závazku převodem práva	96
II. Zajišťovací převod práva v české právní praxi	101
III. Vznik zajištění závazku převodem práva, včetně jeho formálních náležitostí	104
1. Identita v osobě převodce práva a dlužníka ze zajišťovaného závazku	105
2. Náležitosti formy	108
3. Náležitosti smluvního obsahu	110
3.1 Zajišťovaný závazek	111
3.2 Právo převedené za účelem zajištění	112

Obsah

IV. Smluvní úprava obsahu právního vztahu	120
1. Práva a povinnosti smluvních stran před splatností zajišťovaného závazku	121
2. Smluvní úprava obsahu právního vztahu po splatnosti zajišťované pohledávky	123
V. Daňové aspekty zajišťovacího převodu práva	124
VI. Realizace zajišťovacího převodu práva	128
1. Přímý prodej předmětu za účelem zajištění převedeného práva věřitelem	130
2. Prodej předmětu zajištění ve veřejné dražbě	132
3. Aktuální problémy spojené se soudním uspokojením	135
VII. Zajišťovací převod práva v konkursním řízení	136

Kapitola 3. Postoupení práva jako zajišťovací instrument

I. Zajištění závazku postoupením pohledávky	140
II. Zajištění závazku postoupením pohledávky v právní praxi	143
III. Vznik zajištění závazku postoupením pohledávky, včetně formálních náležitostí, tzv. tichá cese	146
IV. Náležitosti smluvního obsahu	150
1. Podstatné náležitosti smluvního obsahu	151
1.1 Zajišťovaná pohledávka	151
1.2 Pohledávka postoupená za účelem zajištění ..	152
V. Tzv. vnější a vnitřní aspekty obsahu právního vztahu vznikajícího postoupením pohledávky podle ustanovení § 554 ObčZ	158
1. Vnější aspekty právního vztahu	159
2. Vnitřní aspekty právního vztahu	165
VI. Realizace zajištění postoupením pohledávky podle ustanovení § 554 ObčZ	169
1. Jednotlivé realizační formy	172
1.1 Realizace za účelem zajištění postoupené pohledávky podle ustanovení o soudním výkonu rozhodnutí – tzv. „exekucí“	173
1.1.1 Rozkazní řízení	175
1.1.2 Rozhodčí řízení	176
1.1.3 Přejedání práv (a povinností) z exekučního titulu	183

Obsah

1.2	Exekuční uspokojení postupníkových nároků	185
1.2.1	Jednotlivé způsoby exekuce na peněžitá plnění	189
1.2.2	Příkázání pohledávky povinného z účtu u banky, příkázání jiných peněžitých pohledávek povinného a postižení jeho jiných majetkových práv	190
1.2.3	Exekuce na peněžitá plnění srážkami ze mzdy povinného	191
1.2.4	Exekuční prodej movitých věcí a nemovitostí	191
1.3	Úplatné postoupení pohledávky - tzv. prodej, resp. odkoupení pohledávky	199
1.4	„Prodej“ za účelem zajištění postoupené pohledávky ve veřejné dražbě	203
VII.	Daňové aspekty zajištění závazku postoupením pohledávky	206
VIII.	Institut zajištění postoupením pohledávky v konkursním řízení	208

Kapitola 4. Ručení

I.	Obecně	214
1.	Pojem ručení	214
2.	Právní úprava	215
3.	Směnečné rukojemství	216
II.	Ručení dle občanského zákoníku	217
1.	Obecně	217
2.	Akcesorita ručení	218
3.	Subsidiarita ručení, výzva věřitele	219
4.	Zánik ručení	220
5.	Informační povinnost věřitele	221
6.	Oprávnění ručitele	222
7.	Soudní vymáhání	224
III.	Ručení dle obchodního zákoníku	225
1.	Obecně, rozdíly oproti občanskému zákoníku	225
2.	Vznik ručení	227
3.	Akcesorita ručení	228
4.	Subsidiarita ručení	230
5.	Zákonné ručení – obecně	231

Obsah

6. Ručení společníků v.o.s.	232
7. Ručení společníků komanditní společnosti	233
8. Další případy zákonného ručení	234
9. Právní postavení věřitele a ručitele	235
10. Více ručitelů	237
11. Postoupení zajištěné pohledávky	238
12. Zánik ručení	238

Kapitola 5. Bankovní záruka

I. Pojem	240
II. Ekonomický význam	241
III. Právní úprava	242
IV. Zajištění nepeněžitě pohledávky	243
V. Záruka další banky	244
VI. Plnění banky	245
VII. Pohledávka banky za dlužníkem, vzájemná smlouva .	245
VIII. Neoprávněné přijetí plnění	247
IX. Zánik bankovní záruky, vztah k ručení	247
X. Závěr	248

Kapitola 6. Dokumentární akreditiv

I. Pojem a původ dokumentárního akreditivu	248
II. Funkce akreditivu	249
III. Prameny	250
IV. Právní vztahy mezi stranami	251
1. Právní vztah mezi příkazcem a oprávněným	252
2. Smlouva o otevření akreditivu	252
2.1 Strany akreditivní smlouvy a zapojení dalších bank	252
2.2 Právní povaha a forma	253
2.3 Druhy akreditivů	253
2.3.1 Odvolatelný a neodvolatelný akreditiv ...	253
2.3.2 Akreditivy splatné ihned, splatné předčasně a s odloženou splatností	254
2.3.3 Převoditelný akreditiv	255
2.3.4 Standby letter of credit	256
3. Obsah smlouvy o akreditivu	256
3.1 Určení plnění	257
3.2 Označení oprávněného	257

Obsah

3.3 Doba platnosti akreditivu, náložní lhůta a lhůta pro odeslání dokumentů	257
3.4 Údaje o dodávaném zboží	258
3.5 Dodací podmínky a způsoby přepravy	258
4. Právní vztah mezi bankou a oprávněným	259
4.1 Otevření akreditivu	259
4.2 Zapojení další banky	260
4.3 Využití akreditivu	261

Kapitola 7. Směnka

I. Pojem směnky	262
II. Prameny	263
III. Základy směnky	263
1. Směnka a poukázka	263
2. Akceptace směnky	264
3. Převod směnky (indosament)	264
4. Podstatné náležitosti cizí směnky	265
5. Abstraktnost směnky	265
IV. Zaplacení směnky	265
1. Postih a protest	265
2. Směnečné řízení	266
V. Druhy a forma směnky	266

Kapitola 8. Výhrada vlastnictví

I. Význam	267
II. Vznik výhrady vlastnictví	268
1. Smlouva	268
2. Okamžik uzavření dohody	269
III. Předmět výhrady vlastnictví	269
IV. Právní důsledky výhrady vlastnictví	270
1. Dispoziční právo prodávajícího	271
2. Přisvojení si zboží, které je ve výhradním vlastnictví při prodlení kupujícího	271
3. Výkon rozhodnutí	271
4. Konkurs	272
5. Přechod nebezpečí a užitků	272
IV. Zánik výhrady vlastnictví	273
1. Úplné zaplacení kupní ceny	273
2. Prodej třetím osobám	273

Kapitola 9. Smluvní pokuta

I. Vymezení pojmu	274
II. Obsah a forma smluvní pokuty	275
III. Vznik nároku na smluvní pokuty	276
IV. Důsledky smluvní pokuty	276
1. Smluvní pokuta, splnění a odstoupení	277
2. Smluvní pokuta a náhrada škody	277
3. Smluvní pokuta a prodlení	277
V. Snížení smluvní pokuty	278

Kapitola 10. Zadržovací právo

I. Vznik zadržovacího práva	279
II. Právní důsledky	280
III. Zánik zadržovacího práva	281

Kapitola 11. Uznání dluhu

I. Základy uznání dluhu	282
II. Důsledky uznání dluhu	283

Kapitola 12. Srážky ze mzdy a jiných příjmů

I. Podmínky	284
II. Důsledky dohody o srážkách ze mzdy a jiných příjmů	285

Část II: Smluvní vzory

1. Smlouva o zástavním právu k nemovitostem	289
2. Smlouva o zástavním právu k nemovitosti (ve prospěch banky)	299
3. Smlouva o zřízení zástavního práva k movitým věcem	308
4. Smlouva o zajištění závazku převodem práva ...	311
5. Smlouva o zajišťovacím převodu práva	317
6. Smlouva o zajištění závazku postoupením pohledávek	325
7. Ručitelské prohlášení	331
8. Nabídková záruka	332
9. Záruka za dodávku	334
10. Záruka na zálohu	336
11. Funkční záruka	338

Obsah

12. Záruka za splnění smlouvy	340
13. Platební záruka	342
14. Záruční listina: Celní režim tranzitu (systém globální záruky)	344
Věcný rejstřík	347